

УДК 658

ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ ЯК ЕКОНОМІЧНА ОСНОВА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Студ. І.І. Мерзла, гр. БПО 1–14

Науковий керівник проф. Л.М. Ганущак-Єфіменко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – теоретично обґрунтувати сучасні тенденції розвитку приватної власності як економічної основи підприємництва. Завдання – на підставі аналізу науково-методичної літератури дослідити стан питання, що вивчається, та розкрити шляхи і засоби для покращення розвитку та стану приватної власності.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є приватна власність як економічна основа підприємницької діяльності. Предмет дослідження – правові та економіко–управлінські аспекти, які формують зовнішнє середовище для економічних основ приватної власності в Україні.

Методи та засоби дослідження. Теоретичною основою дослідження послужили праці зарубіжних і вітчизняних вчених в області підприємництва, організаційного розвитку, правові та законодавчі документи. Методологія дослідження базувалася на теоретичному аналізі та узагальненні науково-методичних положень.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів.

Виявлено та обґрунтовано сучасні тенденції розвитку приватної власності як економічної основи підприємництва.

Результати дослідження. Економічною основою підприємницької діяльності є приватна власність. Власність – це відносини, які складаються між економічними суб'єктами щодо привласнення засобів виробництва і результатів праці.

Відносини власності на засоби виробництва покладені в основу всіх виробничих відносин будь-якої економічної системи господарювання. Основою відносин власності є відносини привласнення засобів виробництва та його результатів, які охоплюють володіння, розпорядження та користування.

Володіння – відносини фактичного панування суб'єкта над об'єктом власності.

Розпорядження – фактичне здійснення влади власника над об'єктом власності, фактичне управління нею.

Користування – процес фактичного вилучення корисних властивостей з об'єкта власності для задоволення конкретних потреб.

Відносини власності – «основна конструкція» економіки, вони охоплюють весь господарський процес. Це дає підставу для твердження, що економічні системи відрізняються за типами власності.

Історія не знає прикладів до ринкової економіки без опори на приватну власність. Відомо, що такі форми власності, як групова, колективна, кооперативна, акціонерна, пайова, історично виникли в результаті розвитку приватної власності, вийшли з неї і прийшли їй на зміну. Те саме можна сказати і про державну власність. Ця форма покликана коригувати розвиток приватної власності, усувати властиві їй суперечності, а в разі потреби – через денационалізацію знову повертатись у приватну власність. Яскравий приклад цього – реформи Тетчер у Великобританії.

Отже, економічною основою підприємництва є приватна власність. У системі підприємництва вся власність належить окремим громадянам чи компаніям. Ні суспільство і цілому, ні уряд не володіють нічим. Вся власність за своєю сутністю є приватною. Володіння власністю – це також володіння владою. Ті, хто контролюють

власність, здатні впливати на дії інших. Оскільки право приватної власності дає змогу поширити володіння власністю серед великої кількості людей, то і влада розподіляється між членами суспільства більш широко. Це обмежує небезпеку концентрації влади в руках у небагатьох, а історія показує, що концентрація влади призводить до зловживання цією владою.

Приватна власність об'єктивно сприяє також збереженню ресурсів. Те, як ми поведимося з власністю, безпосередньо залежить від прав, які має власник цієї власності (рис.1).

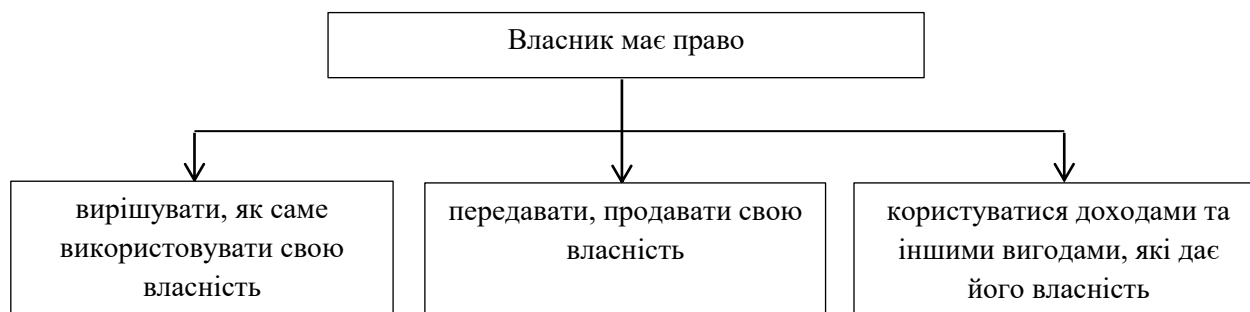

Рисунок 1 – Розподіл приватної власності

Маючи приватну власність, кожен може користуватися цими правами. Отже, слід захищати цю власність і піклуватися про неї.

Такі дії найбільше відповідають інтересам людей, оскільки власність визначає добробут. Власність – це багатство. Коли власність втрачає вартість, її власник втрачає частину багатства. Право приватного володіння власністю змушує нас працювати більше і продуктивніше, що, у свою чергу, веде до економічного зростання. Таким чином, приватна власність виступає економічною основою підприємництва і розкриває простір для його функціонування і розвитку.

Проблема реалізації власності полягає в тому, щоб власник отримав можливість отримати користь з об'єкта власності. Якщо це предмет споживання, то власник має право використовувати його, задовольняючи свої потреби. Якщо ж це засіб виробництва, то воно повинно приносити користь у вигляді доходу від його використання, і дохід власника повністю залежить від того, як використовується його власність. Тому, створивши умови реалізації власності, можна вирішити і проблему ефективності виробництва, так як кожен власник буде вести господарство з найменшими витратами, щоб отримати більший дохід. З цієї точки зору (і це підтвердила світова практика) найбільш ефективною представляється приватна власність.

Для практичної організації підприємницької діяльності потрібні знання з багатьох дисциплін. Насамперед, йдеться про економічну теорію, менеджмент та маркетинг, які є підґрунтям для створення та функціонування власного бізнесу. Зокрема, курс економічної теорії як теорії і практики ринкового господарства дає змогу зрозуміти макроекономічне середовище, безпосередню практику ринкової організації виробництва. Це наука також про саморегуляцію економіки на основі економічної свободи її учасників. Головне завдання економічної теорії полягає у з'ясуванні закономірностей, причин і факторів, що визначають ринкову ціну товару, переходу індивідуальних витрат виробництва в суспільну ринкову ціну.

Маркетинг уособлює сукупність знань про таку систему організації роботи фірми, за якої виробничі рішення виносяться на основі спеціального вивчення потреб споживачів, їх прогнозу та управління. Маркетинг означає, що виробник товарів або

продукції, послуг від пасивної функції виробництва і пропозиції товарів переходить до активної поліфункції формування попиту поряд із виробництвом товарів.

Головною метою маркетингу як засобу організації підприємницької діяльності виступає створення й функціонування системи регулювання виробництва на виклик ринку. Маркетинг стає провідною ланкою підприємницького управління. Реалізація його принципів означає підпорядкування, насамперед виробничого менеджменту, вимогам ринку (формування асортиментної програми виробництва), чітке виконання запланованої виробничої програми, її оперативне коригування в разі необхідності. Зрештою, здійснення програм маркетингу означає збільшення питомої ваги продукції фірми на ринках збуту.

Винятково велике значення у підприємницькій діяльності має менеджмент, що є узагальненням практики раціонального управління комерційним підприємством. Це пов'язано з ускладненням технології виробництва і зростанням вартості устаткування, загостренням конкурентної боротьби, поліваріантністю результатів підприємницької діяльності. Менеджмент розглядає фірму як соціальну ланку ринкової системи господарювання, в якій відбуваються управління фінансами, маркетингом, менеджмент персоналу, виробництва та інші напрями мобілізації колективних зусиль.

У своєму поєднанні економічна теорія, маркетинг, менеджмент є науково-методичною та практичною основою вивчення комплексу питань організації та економіки підприємницької діяльності. Вони розкривають багатство змісту ринкової економіки, основні принципи та форми її реалізації у практиці підприємницької діяльності.

Висновки. Якщо розглядати приватну власність як економічну основу розвитку підприємства, то вся власність належить окремим громадянам чи компаніям. Ні суспільство і цілому, ні уряд не володіють нічим. Вся власність за своєю сутністю є приватною. Мати власність – це означає володіти владою, отримати вплив на інших.

Ключові слова: підприємництво; приватна власність; підприємницька діяльність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» Верховна Рада України; Закон від 22.03.2012 № 4618-VI .
2. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України – Режим доступа: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=473203.
3. Щербак В.Г., Ганущак–Єфіменко Л. М. Розвиток інновативного підприємництва на засадах кластерної організації/ В. Г. Щербак, Л. М. Ганущак–Єфіменко // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 11(185) – С. 88–97.